10.09.2019 г. / 22:15:12

Вяра

"ЖИДОВ ГРОБ"

От Иван Вазов (писано за евреина Лазар Коен, предал Търново на турците):

"**Издайство, измяна позорна**

пропусна врага в крепостта

и Царевец як след упорна

отбрана потъна в кръвта.

Бранители храбри паднаха

под турския мстителен нож,

палатите царски пламнаха,

огряха зловещата нощ.

На утрешний ден пред пашата

евреин се мръсен яви,

цалуна му рабски полата

и с вид горделив заяви:

– Преславний войводо, сполучих

услуга да сторя на вас:

аз портата таз нощ отключих

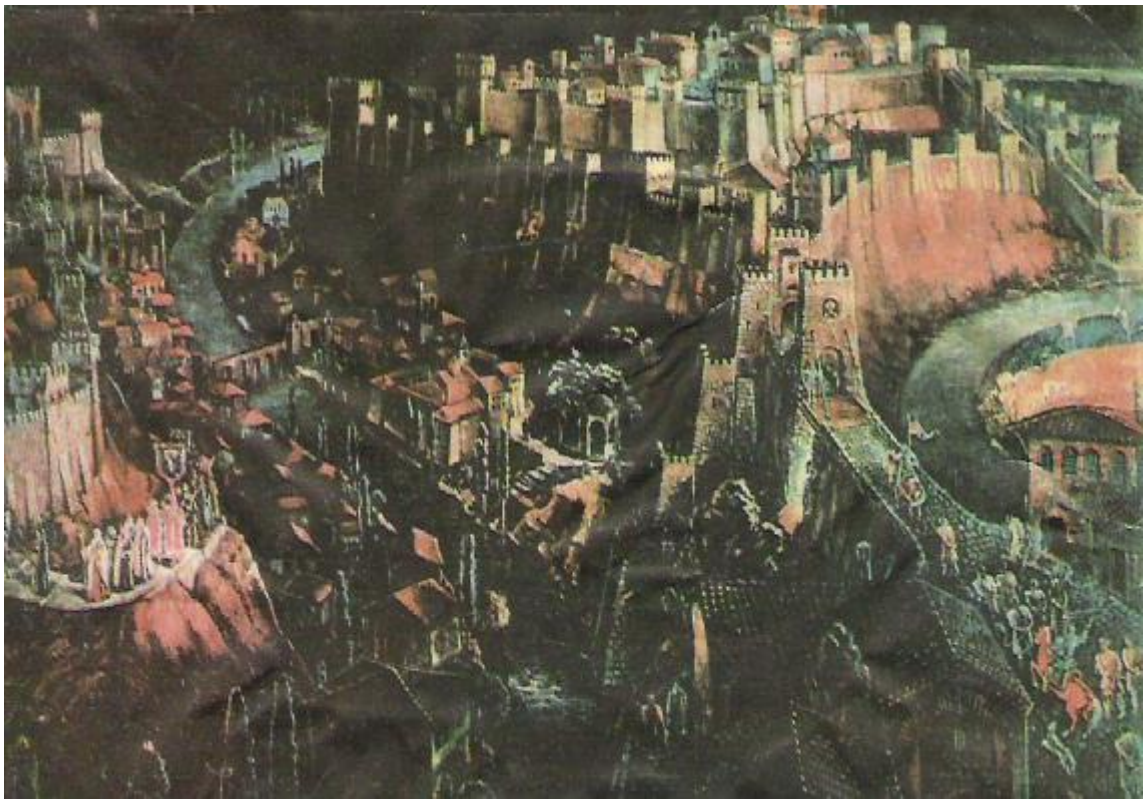
и Царевец в твойта е власт.

Паша милостиви: награда!

– А, **ти ли бе хитрия жид**?

Велика награда се пада

на подвига твой бележит.

Без теб тез гявури корави

не бих ги тъй лесно сломил,

пред техните зидове здрави

свят много йощ бих потрошил.

За туй якоглавство земята

с телата им мръсни покрих;

сега и на Юда отплата

достойна да дам аз реших.

И викна на двама войника:

– Убийте туй куче сега! –

Изви се ханджар над мръсника,

отфръкна глава от снага.

II

Нощес из леса вълцитята

насам ще се спуснат накуп,

ще ръфат гладнишки главата,

ще късат вонещия труп.

Внезапно скокна той, заходи –

безглавия жид нечестив, –

защуря се плахо, заброди

по ярове, урви кат жив,

та гроб да си дири – **душа му**

найде го веч в черния АД!

Остана самотна глава му

за гавра на псета и гад.

На смъртния ужас печата
замръзнал в изпулений взор,
изплезен език из устата
заровил се в смрадния тор.
Внезапно и тя като жива
замига, затресе се в страх,
търкулна се, нейде отива,
издигайки облак от прах.
Тя трупа си дири. За него
фърли се при Янтра в дола
дълбоки, но там не найде го
и пак се щурна кат стрела;
на гробе еврейско се спира –
там няма от Юда следа,
във трапове, локви надзира
с оцапана кална брада.
И пак се търкаля и мета,
нагоре, надолу търчи,
и гонят я гневните псета,
а тя като вихър фучи.
Минува през храсти, през паши

ил дига по друмища прах
и срещнати пътници плаши,
и враните гракат от страх.
И цял ден шетнята u луда
зброжда поля и хълми
и дири телото на Юда –
гост може би в вълчи корми.
Но нийде го тя не намери.
Най-после по някакъв дъх
смрадлив се сети, закатери
по склона на ближния връх.
III
Орловий връх. Той мълчаливо
в небето стърчи и пустей.
На негово теме плешиво
трап мръсен от векове зей.
От векове жилище смрадно
на гнусни влечуги и змий
отровни, свърталище гадно
на люти ехидни, скорпий.
Овчарят не смей там да иде
и звяра край него трепти,

орелът когато го види,

по-горе се дига, лети.

И в **таз яма, зъминска бездна,**

главата на Юда бухна

и вече оттам не излезна:

при трупа безглави легна.

Намери си трупа тя вече

и той тук намерил приют,

от псета и вълци далече,

под верний на змиите скут.

И змийте любовно го пазят,

с милувки студени дарят,

лениво по Юда те лазят,

на припек по него лежат;

таз пий му очите, а друга

глава си в устата му крий,

а третя омразна влечуга

в брадата му гняздо си вий.

IV

Но скоро народа във злоба

спусна се, когато узна

де Юда намери си гроба,

кат ВТОРИ ПЪТ БОГА РАЗПНА,

и камъне град заваляха

с ругателства грозни в трапът,

пътеки безчет пропълзяха

по пустий през векове рът.

Избягаха гадове смрадни,

остана издайникът сам,

затрупан от камъне хладни,

със храчки, проклятья и срам.

Столетья течаха в окови,

столетья на сълзи и страх –

столетия камъне нови

валяха въз Юдиний прах.

Днес грее светата свобода,

свободен е прежния роб,

но камъне йоще народа

изпраща въз Жидовий гроб."

ИСТОРИЯТА НА ПРЕДАТЕЛСТВОТО

Сюлейман обявил награда за този, който му помогне да превземе Царевец. И дочакал. Един ден някой подпалил къщите в крепостта и докато хората тичали да гасят пожарите, предателят пуснал турчина и хората му през Френкхисарската порта на Царевец. Турците нахлули в крепостта, грабили, безчестили и палили. Към Янтра тръгнали потоци българска кръв. Сюлейман гледал всичко това, бил доволен, че е превзел твърдината на българите, и чакал те сами да му предадат главния ключ на крепостта.

Когато всичко приключило, жидът (евреинът) отишъл при Сюлейман, за да си вземе наградата. Сюлейман Челеби обаче казал: “Щом предаде своите, ще предадеш и мен” и заповядал да му отрежат главата. Обезглавеният труп скочил, затичал се, защурал се по урви и ярове, докато не паднал в дълбока яма, пълна с отровни змии. Орли и орляци разкъсали тялото. Оттогава това място се нарича Картал баир, или Орлов връх. Българите му казват още Орловец.

Когато жидът бил посечен и Челеби отминал, главата внезапно се затресла, очите замигали и оставяйки облак прах след себе си, главата тръгнала да търси тялото си. Докато

обикаляла трапища и урви, след нея грачели врани и джавкали псета. Но тя намерила трупа си.

Другият вариант на легендата казва, че когато бил посечен, жидът взел главата си под мишница и хукнал да бяга. Тичал, докато стигнал далечно и пусто място и там паднал. Това място било Картал баир. Наречено било така, защото там живеели само орли. Краят е един и същ – понеже земята не искала да приеме предателя, много години след това останали да се белеят костите. Хората, които минавали покрай тях, казвали: „Проклет да е!” и хвърляли камък. Грамадата растяла и растяла и… според някои от търновските археолози и изследвачи на старините доскоро на Картала е имало знак, който указвал и доказвал, че легендата е вярна.

buditeli.info © 2017